

Ikt. sz.: GAB/20-2/2016./EN

EN-1/2016. sz. ülés
(EN-1/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Gazdasági bizottsága Energetikai albizottságának**
2016. május 5-én, csütörtökön, 10 óra 05 perckor
az Országház főemelet 37. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A távhőszektor aktualitásai</i>	6
<i>Dr. Aradszki András tájékoztatója</i>	6
<i>Varga Zoltán tájékoztatója</i>	8
<i>Németh Lászlóné tájékoztatója</i>	10
<i>Orbán Tibor tájékoztatója</i>	12
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	16
<i>Válaszok, reflexiók</i>	20
<i>További kérdések, reflexiók</i>	24
<i>Az ülés berekesztése</i>	26

Napirendi javaslat

A távhőszektor aktualitásai

Meghívott előadók:

Dr. Aradszki András, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium energiaügyért felelős államtitkára

Szabó Zsolt, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejlesztés- és klímapolitikáért, valamint kiemelt közszolgáltatásokért felelős államtitkára

Németh Lászlóné, a Miniszterelnökség nemzeti pénzügyi szolgáltatásokért és postaügyekért felelős államtitkára

Orbán Tibor, a Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetségének elnöke

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Bencsik János (Fidesz), az albizottság elnöke

Riz Gábor (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Bósi Ferenc, a bizottság munkatársa

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Aradszki András államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium)

Németh Lászlóné államtitkár (Miniszterelnökség)

Varga Zoltán főosztályvezető (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium)

Orbán Tibor elnök (Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége)

Kepli Lajos országgyűlési képviselő (Jobbik)

Megjelentek

Kubits Róbert főosztályvezető (Magyar Energetikai és Közmű-
szabályozási Hivatal)

Dr. Orbán Péter kormányzati és közkapcsolatokért felelős menedzser
(Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 05 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

BENCSEK JÁNOS (Fidesz), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt meghívott Vendégeink! Államtitkár Asszony, Államtitkár Úr, kedves Főosztályvezető Kollégák, Elnök Úr! Mindenkit nagy tisztelettel köszöntök a Gazdasági bizottság Energetikai albizottságának nevében.

Mai találkozáskor a MATÁSZSZ kezdeményezésére kerül sor. Régóta terveztünk egy tematikus albizottsági ülést annak érdekében, hogy a 2011-ben elfogadott nemzeti energiastratégiába illeszkedő cselekvési tervek egyikét körbejárassuk egy kicsivel hosszabb időkeretben, ez pedig a távhőszolgáltatással kapcsolatos cselekvési terv. Továbbá hamarosan megnyílnak azok az európai uniós pályázati lehetőségek a környezet- és energiahatékonysági operatív program keretein belül, amelyek érinteni fogják a távhőszektort is. Minden távhőpiaci szereplő árgus szemekkel figyeli a megnyíló lehetőségeket, és készülnek a pályázatok benyújtására. Már csak azért is, mert épp a távhőszektorba tartozó energetikai piacok azok, ahol az importból származó primér energiaforrás mellett lehetőség nyílik nagyobb mértékben és mennyiségben alkalmazni a hazai alternatív energiaforrásokat is, amelyek jelentős mértékben hozzá tudnak járulni a távhőpiac primér oldali energiaellátásának biztonságához. Továbbá fontos kérdés az is, hogy a magyar állam egyre jelentősebb szerepet kíván vállalni a távhőszolgáltatás területén is, ezzel kapcsolatosan indultak el integrációs folyamatok. Ebben a kérdésben is meg fogjuk hallgatni a Miniszterelnökséget képviselő államtitkár asszonyt.

Megállapítom, hogy a jelenléti ív alapján a bizottsági ülésünk határozatképes. Nagy tisztelettel köszöntöm albizottsági tagtársamat, Riz Gábor képviselő urat. S tisztelettel köszöntöm Kepli Lajos képviselő urat is, aki korábban a Gazdasági bizottságon és az Energetikai albizottságon belül is dolgozott velünk együtt; most egy másik bizottságban, a Fenntartható fejlődés bizottságban tevékenykedünk mind a ketten, ahol is alapvetően továbbra is az energetikai kérdésekkel, természeti erőforrások fenntartható használatával kapcsolatos kérdéskörben dolgozik és abban rendelkezik jártassággal.

Tisztelettel kérdezem az albizottság jelen lévő tagjaitól, hogy a mai napirendi javaslatunkat, mely szerint 1. pontban a távhőszektor aktualitásaival kapcsolatosan hallgassuk meg dr. Aradszki András, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium energiaügyért felelős államtitkárát - akit nagy tisztelettel köszöntünk -; a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejlesztés- és klímapolitikáért, valamint kiemelt közszolgáltatásokért felelős államtitkársága részéről Varga Zoltán főosztályvezető úr következő majd második előadóként a pályázatos energetikai projektek végrehajtását irányító főosztály vezetőjeként; harmadikként Németh Lászlóné államtitkár asszonyt hallgatnánk meg, a Miniszterelnökség nemzeti pénzügyi szolgáltatásokért és postaügyekért felelős államtitkárát; végül pedig Orbán Tibort, a Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetségének elnökét.

Tisztelettel kérdezem, egyetértünk-e a mai napirendünkkel; amennyiben igen, azt jelezzük kézfeltartással! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy az albizottság a mai napirendjét elfogadta.

Tisztelettel köszöntöm a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal megjelent munkatársait, kollégáit, akik megfigyelőként szakmai érdeklődésből jelen vannak, és megtisztelik a mai tanácskozásunkat; s köszöntöm a Magyar

Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetségét és mindazokat a szakértőket, munkatársakat, a sajtó képviselőit, akik érdeklődést mutatnak a mai téma iránt.

Előadóinkat arra kérem, hogy lehetőség szerint férjenek bele a 15 perces időkeretbe, hogy 11 órát követően legyen lehetőségünk egy fél-háromnegyed órás eszmecsere-re is a témakört illetően.

Aradszki András államtitkár úré a szó.

A távhőszektor aktualitásai

Dr. Aradszki András tájékoztatója

DR. ARADSZKI ANDRÁS államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): *(Előadását vetített prezentációval kíséri.)* Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Asszony! Hölgyeim és Uraim! Az Országgyűlés 2011-ben fogadta el a nemzeti energiastratégiáról szóló határozatot, amely egy szakpolitikai keretrendszer, és amely a gazdasági fejlődés és a pénzügyi fenntarthatóság szem előtt tartásával az energia- és klímapolitika összhangjának megteremtését célozta meg, valamint a szektor szereplőinek bevonásával megcélozta az energetikai jövőkép kialakítását is. Az országgyűlési határozat felkérte a kormányt, hogy az energiastratégia végrehajtásának érdekében cselekvési terveket dolgozzon ki, így ki kellett dolgoznunk a távhőfejlesztési cselekvési tervet, amely a távhőszolgáltatás versenyképességének biztosítását, hatékonyságának fejlesztését és a megújuló energiaforrások bevonásának a lehetőségét tárgyalja. El kell mondanom, hogy a távhőfejlesztési cselekvési terv már túlvan a közigazgatási államtitkári egyeztetésen, a kormány elé terjeszthető. A környezeti hatásokat, a fenntarthatósági szempontokat vizsgáló stratégiai környezeti vizsgálat a mai nappal lezárult, így teljes egészében komplett és megvitatásra alkalmas a cselekvési tervünk.

Szeretném bemutatni a helyzetképet, amely az elnök úr által a bevezetőben elmondottakkal összhangban azt igazolja - és ezt tényekkel támasztja alá -, hogy a távhőtermelésben felhasznált üzemanyagok megoszlása úgy néz ki, hogy a távhőtermelés primer energiaforrása túlnyomórészt a földgáz, de emellett található biomassa, geotermikus hőforrás és egyéb szilárd hulladék felhasználása is a távhőtermelésben. A 78 százalékos arány azért kísértetiesen hasonlít a magyar földgázimport arányához, ugyanis a Magyarországon felhasznált földgáz mintegy 80 százalékát importáljuk. Azt is láthatjuk a helyzetképben, hogy a távhőszektor egyes elemeinek alacsony az energiahatékonysága, a berendezések műszaki állapota és hatékonysága ugyan jórészt megfelelő, de a távhőszállító vezetékeknek mindössze csak a 20-30 százaléka mondható kifejezetten korszerűnek. Viszont a távhőt felhasználó épületek energiahatékonysága rendkívül alacsony, az energiahatalmasuk pazarló. Mindemelllett a távhőszektor viszonylag korlátozott volta miatt a települési légszennyezettség és a környezetterhelés növekszik.

Az utóbbi időben - ez azonban nem 2015-re vonatkozik - azt lehetett látni, hogy a lakosság jó része a földgázfűtésről átállt az egyéb szilárd anyagok, mint a tűzifa, pellet, háztartásokban keletkezett hulladék tüzelésére. 2015-ben a tekintetben volt elmozdulás, hogy a lakossági földgázfelhasználás ugyan nem jelentős, de érzékelhető mértékben növekedett úgy, hogy az ipari felhasználás meg stagnált. Ennek köszönhetően a szállópor koncentrációja 2015-ben számos esetben meghaladta az egészségügyi határértéket; a távhőfejlesztéssel ez azért csökkenthető lesz.

A helyzetképből az látszik, a távhőszektor sorsában kulcskérdés az, hogy miképpen alakul a hazai hulladékgazdálkodás gyakorlata, miképpen alakul a távhőszolgáltatással kapcsolatos társadalmi elfogadottság, azaz a jelenlegi alacsony, alig érzékelhető szintről hogy tudunk elmozdulni, valamint hogy a különböző távhőszolgáltatási szereplők minőségi és tartalmi szolgáltatási színvonala között az

eltérések miképpen fognak egyensúlyba, egyforma szintre kerülni. Jelen pillanatban igen jelentősek az eltérések.

Ebből fakad a fejlesztési irányok meghatározottsága is. A távhőfejlesztési cselekvési terv végrehajtására irányuló kormányhatározat-tervezet tartalmazni fogja a fejlesztési irányok jellegét. Elsődleges irány a megújuló energiaforrások felhasználásának és az anyagában nem hasznosítható hulladékok energetikai hasznosításának a növelése, és a távhőrendszerek hatékonyságának a növelése is fontos eszköz lesz. Ezt három részre indokolt bontani: a távhőtermelő, a távhőszállító, valamint a távhőt felhasználó rendszerek hatékonyságának a növelését kell figyelembe vennünk. A hazai épületállomány komplex energiakorszerűsítését - amit a nemzeti épületenergetikai stratégia lefed - szükséges a távhőszektornak is kezelni. Mivel a nemzeti épületenergetikai stratégia kezeli ezeket a kérdéseket, a távhőfejlesztési cselekvési terv részben foglalkozik az épületek energiahatékonyságának a fejlesztésével, annyiban foglalkozik, amennyiben az alacsony hőmérsékletű távfűtés, valamint az energiafogyasztás egyedi mérhetősége és szabályozhatósága azt indokolja.

A terv kiemelt szerepet szán a távhőpiac bővítésének és az új távhőrendszerek fejlesztésének. Ennek fontos előfeltétele a megújuló energiaforrások és az anyagában nem hasznosítható hulladékok távhőrendszerekben történő elhelyezésének elősegítése. A méretgazdaságosság és a távhő előnyeinek fokozott kihasználása érdekében szükséges, hogy az alapdjában elszámolt korszerű, energiahatékony infrastruktúra szükségszerűen jelentkező költségeit egyre szélesebb felhasználói kör képviselje. Ez azt jelenti, hogy a támogatási rendszer felülvizsgálata is szükségessé válik.

Magyarországon a távhő társadalmi elfogadottsága elég alacsony. Ezt fejleszteni kell, tudatosítani kell, hogy a távhő mennyire környezetbarát, környezetegészségügyi szempontból sokkal kedvezőbbek a paraméterei, mint az ellenőrizetlen, tisztítatlan egyedi fűtéseké. Ha a decentralizált füstgáz kibocsátással okozott környezeti károkat nézzük, akkor a különbség érzékelhető.

Fontos a távhőszektor szabályozásának a felülvizsgálata. Gyakran hangzik el kritika a távhőpiac szereplői részéről, hogy túl gyakori a módosítás ezen a területen, de úgy látom, hogy a lényegi módosítások az utóbbi években elég stabil jogszabályi környezetet biztosítottak a távhőszektor számára.

Az intézkedések a tervezett kormányhatározat pontjait tartalmazzák majd, amelyek a fejlesztési irányok megvalósítását szolgálják. Ahogy az előbb is mondtam, fontos az, hogy a földgázon kívül más primer energiaforrásokat is jobban bevonjunk a rendszerbe. Az intézkedések e tekintetben azt tűzik ki feladatul, ahol olyanok az adottságok, hogy van távhőszolgáltatás és van geotermikus energiavételezési lehetőség, akkor ezt alkalmazzák azok a települések, és fordítva is igaz, ahol nincs távhőszolgáltatás, de geotermikus forrásra van lehetőség, valamint a hőigénysűrűség is biztosított, ott indokolt lehet a távhőrendszer kiépítése. Úgy gondolom, Magyarországon a cselekvési terv azonosította ezeket a helyszíneket, tehát abból világosan látható, hogy hol lehet elmozdulni a geotermikus energiaforrás felhasználása felé, hol lehet azt a legjobban alkalmazni a távhőben is.

A hatékonyság növelése szempontjából kettős célt kell teljesítenünk. Egyrészt a középületek esetében meg kell történnie az energetikai jellemzők meghatározásának, és meg kell vizsgálni, hogy a távhővel kapcsolatosan milyen technológiai és költséghatékonysági szempontokat kell figyelembe vennünk, valamint az is fontos, hogy a lakóépületek energiahatékonysági korszerűsítése során a távhőrendszerhez való csatlakozást is vizsgáljuk meg és elemezzük. Ez különösen az energetikai felújításra szoruló, környezetszennyező és sok esetben biztonsági kockázatokat is

jelentő központi fűtéses és egyedi fűtéses épületek esetében indokolt lehet. Ennek a szabályozási oldalát meg kell oldanunk, és így legalább igen fontos, hosszú távon is alkalmazható, tisztább képet kapunk a lehetőségek köréről.

Úgy gondolom, illetve a cselekvési terv is ezt tartalmazza, hogy a távhőrendszerek fejlesztése együtt kell hogy járjon olyan finanszírozási források biztosításával, amelyek a távhőszolgáltatásban felhasználásra kerülő energetikai berendezések hazai gyártását segítik elő, a hazai ipar fejlesztését, és nemcsak az épületek és a technológiai berendezések gyártását, hanem a biomassa és a geotermális energia felhasználásához szükséges berendezések gyártását is hazai forrásból, hazai eszközökkel kell majd megoldanunk.

Az intézkedések második csomagja, miszerint tudatosítani kell a társadalmunkban a távhőszolgáltatás környezetbarát voltát. Ebben különböző kampányok zajlottak az elmúlt években mind a MATÁSZSZ, mind a Főtáv részéről. Ezt segítenünk kell azzal is, hogy a fogyasztói oldalon felhasznált hőmennyiség egyedi mérésének, egyedi szabályozásának lehetőségét kell támogatni és elterjeszteni. Emellett az úgynevezett „távhő ökocímkét” is alkalmazni kívánjuk a jövőben, a MATÁSZSZ bevonásával ilyen tartalmú előterjesztés készült a kormány számára.

A távhőfejlesztési cselekvési terv végrehajtása érdekében akcióterv kidolgozását is előírja a cselekvési terv mellékletét képező kormányhatározat. Ezt a Miniszterelnökséggel és az energiahivatallal együtt fogjuk elkészíteni.

Fontos kérdés, mint említettem az elején is, a távhőszektor szabályozásának felülvizsgálata és a távhőszolgáltatás szolgáltatási terjedelmének egységesítését célzó jogi szabályozásnak a megvitatása és kidolgozása, és ezzel párhuzamosan szükséges biztosítani a távhő cselekvési terv és a nemzeti közmuhszolgáltatás rendszere közötti összhangot. Mindez persze a hosszú távú fenntarthatóságra, a hatékonyságra és az elérhetőségre vonatkozó szándékok megerősítését szolgálja, és a támogatási rendszert is végig kell gondolnunk a tekintetben, hogy ezt a hármas célt hogyan tudja a távhőrendszer a későbbiekben szolgálni, illetve a támogatási rendszer hogyan tud jobban érvényesülni a távhőrendszerek egészében.

Röviden ennyit kívántam elmondani. Remélem, betartottam a 15 perces időkeretet. Ezek tényleg csak vázlatpontok voltak; bármilyen kérdésre szívesen fogok válaszolni. Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönjük Aradszki államtitkár úr bevezető gondolatait. Kérem Varga Zoltán főosztályvezető urat, hogy legyen szíves megtartani rövid figyelemfelkeltő előadását.

Varga Zoltán tájékoztatója

VARGA ZOLTÁN főosztályvezető (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Amíg összeáll a vetítendő háttéranyag, nagyjából úgy gondoltam fölvezetni kvázi a finanszírozási részét ennek az egésznek, ami EU-forrásokra vonatkozik, hogy egypár gondolatban a 2007-13-as időszaki eredményekről beszélünk, illetve arról a pályázói kedvről, amely a távhőszakma részéről jelentkezett, illetve onnantól pedig áttérni a 2014-20-as időszaki várható irányokra, forrásokra. *(Előadását vetített prezentációval kíséri.)*

A 2007-13-as időszakkal kapcsolatban látható, hogy viszonylag nagyszámú pályázati felhívásra viszonylag nagyszámú pályázat érkezett be. Ebből is látszik az az aktivitás meg az a kedv, ami igazából a távhőszakma, a szolgáltatók, a termelők részéről jelentkezett. Az első slide a szolgáltatók aktivitását mutatja, illetve a nagyjából 18,3 milliárdnyi megítélt támogatást. Zömmel ezek voltak azok a projektek,

amelyek az elosztó rendszerek, hőközpontok szétválasztására vonatkoztak, illetve az elosztó rendszerek korszerűsítésére. Ez nagyjából az energiahatékonysági irányvonal.

Itt nagyjából összefoglalóan, illetve egyszerűsítve a megújuló-irányvonalnak a fő számaait láthatjuk a 2007-13-as időszakból: 363 beérkezett projekt és 25,3 milliárdnyi megítélt támogatás. Szerencsére elmondható, hogy ezek a projektek most már megvalósultak, illetve zömmel a fenntartási időszakukat töltik, amely alapvetően három-öt év, attól függően, hogy a kedvezményezett milyen csoportba tartozott. Mindezekből látszik, hogy a kedv megvan, a lehetőséggel élnek a szolgáltatók, illetve a termelők is, és ennek hatására a 2014-20-as időszakban némiképpen jelentősen megnövekszik az a forrásmennyiség, amely ennek a szektornak rendelkezésre áll.

Ez egy kis összefoglaló kép, hogy a KEHOP nagyjából hogyan épül föl számszakilag. Ebből a kékkel kiemelt rész az 5. prioritás, amely nagyjából az energetikát öleli föl. Ebből látszik, hogy 308 milliárd az a keret, amely energetikai korszerűsítésekhez kapcsolódik. Ez nem a teljes energetikai vertikum, hiszen a 2014-20-as időszakban, illetve ennek újdonságaként némiképpen széttagozódtak ezek az energetikai források. A vállalkozások energiahatékonysági része átkerült a GINOP területére, az önkormányzatoké átkerült a TOP területére, a KEHOP pedig maradt nagyjából a központi szféra, illetve a távhőtermelők, -szolgáltatók, illetve a megújuló-irányvonalnak a területén. Ha kicsit tovább bontjuk ezt a számsort, itt már külön az 5. prioritás számai látszanak. Nagyjából ez a 45,7 milliárdnyi forrás áll rendelkezésre a KEHOP 5. prioritás 3. intézkedésében, ebből 31 milliárdnyi kvázi energiahatékonyság-növelésre és nagyjából 14 milliárdnyi a megújulóenergia-termelés növelésére. A nem kékkel szedett részek még igazából opcionális jellegűek, úgyhogy ezen lehetséges módosítani az igényeknek megfelelően.

Tovább tagolva a 3. intézkedést, nagyjából két fő irányvonal van: az energiahatékonyság, a másik pedig a megújuló rendszerek növelése, illetve meglévő fosszilis rendszerek átállítása megújuló rendszerekre. Így ez a két fő beavatkozási terület állapítható meg. Az első körnek nagyjából a távhőszolgáltató gazdasági társaságok a fő célcsoportja a közszolgáltatás keretében nyújtandó támogatással, a második körnek pedig a megújuló alapú hő- és távhőellátó rendszerek vegyesen a célterülete, a célcsoportja pedig szintén a távhőtermelő gazdasági társaságok és más gazdasági társaságok. Azt viszont fontos megjegyezni, hogy itt már állami támogatás keretében történne a finanszírozás.

Itt a tervezett felhívások láthatók. A baloldali kört a hatékonyság javítására vonatkozó alkotják. Azért van belőle kettő, mert a 2014-20-as időszaknak lesz egy úgynevezett visszatérítendő szelete. Ez jelenleg a GINOP keretében van nevesítve. Azért szerepelnek itt duplikázva a felhívások, mert ez a KEHOP 5.3.3. és a KEHOP 5.3.4. konstrukcióknak egy visszatérítendő lába, de mindenképpen az 5.3.1. és az 5.3.3. vonatkozna az energetikai korszerűsítésre. A hatékonysági irányelv szerint a hazai cél a 10 százalékos teljes energiamegtakarítás, igazodva a nemzeti energiahatékonysági cselekvési tervhez, valamint a távhőfejlesztési cselekvési tervhez annak érdekében, hogy az energiahatékonyság, a takarékoság és a fejlesztés megvalósuljon, míg a megújulás vonalnál a RED-irányelvet lehet kiemelni, a 14,65-ös megújuló energiaforrási részarány elérését, a stratégiából a megújuló energiahasznosítási cselekvési tervet, a távhőfejlesztési cselekvési tervet, valamint OP eszközként a megújuló energiatermelés kapacitásnövelését tűzte ki célul.

Néhány gondolat a tervezett felhívásokról, ugyanebben a bontásban. A hatékonysági résznél a támogatás formája nagymértékben meghatározza a támogatás mértékét. Itt egy 50 százalékos intenzitásban gondolkodunk, és a már említett célcsoporttal számolunk. A jelenleg módosítás alatt álló éves fejlesztési keret alapján

2016 szeptemberében indítanánk az energiahatékonyság javítására vonatkozó körnek egy kisebb szeletét 5 milliárdos kerettel, a VT-lábbal kiegészített hasonló jellegű tevékenységekre vonatkozó kört pedig 2016 decemberében tervezzük elindítani. A megújuló részre áttérve: az 5.3.2. és az 5.3.4. felhívástervezeteknél mintegy 60 százalékos intenzitásról beszélhetünk. Picit bonyolultabb az elszámolható költség meghatározása, mert többletköltség alapon kellene figyelembe venni az adott projekt elszámolható költségét, azaz össze kellene vetni egy kvázi fosszilis alapon működő termelő rendszert egy tervezett megújuló alapú rendszerrel, és a kettő közötti költségkülönbség lenne az elszámolható költség. Ez mindenképpen állami támogatási kategóriába esik, tehát a vállalkozások nyújthatnának támogatásokat. S az előző két felhíváshoz hasonlóan szintén egy szeptemberi, viszonylag kisebb, 5 milliárdos, még visszatérítendő láb nélküli felhívásban, illetve egy decemberi, viszonylag nagyobb kerettel rendelkező, és még egy visszatérítendő lábbal kiegészített felhívásban gondolkodunk.

Mindez miért is van, miket kell ezekkel elérni? Alapvető a 2020. évi OP célérték, primer energiafelhasználásra 1335 PJ a hatékonysági vonalról beszélve, 265 ezer tonna ÜHG-kibocsátáscsökkenés, valamint nagyjából 4 PJ-nyi energiafelhasználás-csökkentés, míg megújuló oldalról nagyjából hasonló számokkal, a megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a bruttó energiafogyasztáson belül 82,57 PJ, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkenése 260 ezer tonna, illetve 290 megawattnyi új megújuló kapacitás beépítése, és nagyjából egy 3-4 PJ-nyi új megújuló energia rendszerbe foglalása.

Nagyjából ezek a keretek. Többször hangsúlyoztam, hogy ezek tervezett dolgok. Jelenleg az éves fejlesztés módosítása van folyamatban, ezt követően indulhatnak el a pályázati felhívásokkal kapcsolatos egyéb tevékenységek. Most az irányok meghatározása zajlik. Gondolom önök is látták, hogy a KEHOP területén több központi, kvázi menedzsment-összefogó feladatokat ellátó vállalkozás is megjelent. Kérdés, hogy ez érinti-e majd a távhős területeket vagy nem érinti, ezekről igazából még nem nagyon rendelkezünk információkkal. Mi is várjuk a döntést, s amint ezek meglesznek és összeállnak, akkor el tudjuk indítani a 2014-20-as időszak távhős felhívásait is.

Köszönöm szépen a figyelmet. A felmerülő kérdésekre szívesen válaszolok.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Most, hogy a piacsabályozási, illetve pénzügyi támogatási pályázati rendszerekről kaptunk tájékoztatást, megkérem Németh Lászlóné államtitkár asszonyt, hogy legyen szíves a piacszervezési részről is beszélni a bizottság számára.

Németh Lászlóné tájékoztatója

NÉMETH LÁSZLÓNÉ államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen a lehetőséget. Azzal kezdeném, hogy folyamatban van egy távhőaudit-projekt. Ettől a távhőaudit-projektől sokféle információt várunk. Itt kapcsolódom ahhoz, amit Aradszki államtitkár úr elmondott: a cselekvési terv elfogadását követően egy akciótervet kell készíteni. Ennek az akciótervnek a kidolgozása a távhőaudit-projekt lezárását követő döntések és eredmények felhasználásával fog megtörténni. Fontos eredményeket várunk az audittól a tekintetben, hogy azt az integrációs folyamatot, amely része a nemzeti közműrendszer kiépítésének, és amiről 2014 decemberében megszületett a döntés, milyen megközelítésben, milyen ütemezésben, milyen lépésekben kell, lehet és szabad megejtenünk.

Azt gondolom, ebben a pillanatban jogos reményeket fűzök ahhoz, hogy az eredetileg elképzelt és vállalt május végi határidő betartható lesz. A távhőcégek, de

másképp is mondhatom, önkormányzatok nagyon aktívan működnek közre ebben a munkában. Természetesen itt is van kivétel, de nagy általánosságban azt mondhatom, hogy aktívan vesznek részt a munkában és segítik a munkánkat. Ez egy elég széles spektrumú érdeklődés. Amit a közreműködő cégektől kértünk megválaszolni, az részben pénzügyi átvilágítást és műszaki állapotfelmérést jelent, valamint nyilvánvalóan jelenti azt, hogy az adott távhőcég működésében mit látnak a működtetők, mit látnak azok, akik évek vagy évtizedek óta ezt a rendszert működtetik, milyen gondolataik vannak a tekintetben, hogy ha az integrációs folyamatot megkezdjük, akkor ezt hogy lehet a legjobban és leghatékonyabban megtenni.

Azzal a tervvel megyünk előre, hogy a Fejlesztési Minisztérium az audit eredményeinek a kiértékelése után fogja megvitatni a MATÁSZSZ munkatársaival - akikkel egyébként folyamatosan tartjuk a kapcsolatot -, hogy az integrációs folyamatot milyen szempontok szerint, hogy kezdjük el, hiszen itt egy nagyon szerteágazó területről beszélünk, és nehezebb dolgunk van, mint volt akkor, mikor a földgázellátás egységesítésével kapcsolatban kezdtünk el dolgozni.

Tehát itt beszélhetünk arról, és ez egy vitatéma, és azt gondolom, ebben a felmérés számunkra sok támpontot fog adni, hogy milyen módon indítsuk meg az integrációt: földrajzi elhelyezkedés szerint induljunk el? Mondjuk-e azt, hogy egyfajta, az optimális szabályozási és mérési feltételeknek leginkább megfelelő távhőcégekkel, függetlenül a földrajzi elhelyezkedésüktől, induljunk el, és úgy haladjunk egyre tovább, ahogy a szabványos működéstől és/vagy a nagy többség működésétől eltérő cégeket tudjuk megközelíteni? Én azt gondolom egyébként, hogy ez egy nagyon fontos döntés lesz, és az is teljesen nyilvánvaló, hogy itt nemcsak arról van szó, hogy milyen ütemben tudjuk magát az integrációs folyamatot végrehajtani. De nyilván arról is szó van, hogy az egyes években milyen ráfordításokkal kell kalkulálnunk, és mikor tudjuk, mikor szabad azt a folyamatot is hozzátenni és elindítani a működéshez kapcsolódó szervezéseket, amit Aradszki úr is említett, hogy tehát itt szabályozási kérdések is vannak, amihez hozzá kell nyúlni, és egy egységesítési folyamatot is el kell indítani. Nos, ezekre a kérdésekre várjuk a választ ettől a bizonyos felméréstől, illetve audittól hamarosan.

Amit látunk és amit tudunk, és itt most nyilvánvalóan nem a távhő tapasztalatairól beszélek önöknek, hanem arról, hogy a közműszolgáltatás területén milyen lépéseket már eddig megtettünk, illetve milyen felmérések és tanulmányok a rendelkezésünkre állnak, annak alapján nyugodtan mondhatom, hogy amennyiben az integrációs folyamat részben elindul, illetve ahogy haladunk előre, egyre komolyabb hatékonyságnövelésről is beszélhetünk. És itt most nem az energiaforrásokról beszélek, hanem magának a rendszernek a működtetéséről.

Engedjék meg, hogy most a közműszolgáltató működésére térjek ki röviden. Sokszor elmondtuk, de most nagyon röviden megismételném, önmagában véve az, hogy az ügyfélszolgálatokat egységesítjük, a díjbeszedést, a számlázást, a hátralékkezelést egységesítjük, illetve felhasználjuk azokat a rendelkezésünkre álló lehetőségeket, amelyek rejlenek, mondjuk, a Magyar Követeléskezelőben, a Magyar Posta infrastruktúrájának a használatában, ezekből - és akkor itt most egyelőre csak a gázzal beszélünk - mintegy évi 11 milliárdos költségmegtakarítást prognosztizálnak azok a tanulmányok, amelyek elkészültek. Tudjuk ezekből a felmérésekből, tanulmányokból, és megint mondom, a működtetésnek erről a területről beszélek, hogy nagyjából 3-3,5 millió fogyasztó kiszolgálása az, aminél már a mérethatékonyság megfelelő megtakarítást eredményez, illetve hozhatja azt a megtakarítást, amiről az imént szót ejtettem. Ugye, az nyilvánvaló, hogy a távhő esetében önállóan a távhőbe bevont fogyasztók létszáma, darabszáma messze nem éri el ezt a számot, de úgy

gondolom, hogy ha tehát ezt az egységes rendszert megteremtjük és be tudjuk kapcsolni ugyanabba a szolgáltatási csomagba, amelyet kialakítottunk a gázszektorban, akkor ez szintén jelentős költséghatékonyságot fog eredményezni, miközben nyilván a szektor támogatási, illetve finanszírozási problémáinak ez egy nagyon kicsi része lesz vagy lehet. De úgy hiszem, ez azért sokat fog számítani.

Nyilván, amennyiben ez a bizonyos felmérés elkészül, illetve megszületik az a döntés, hogy milyen módon kezdjük hozzá az integrációs folyamathoz, ettől is függ, hogy milyen ütemben tudjuk, illetve milyen ütemben fogjuk kezdeményezni azoknak a lehetőségeknek - és akkor itt most akár az uniós forrásokról is beszélhetnénk - a felhasználását, hasznosítását, ami rendelkezésre áll. Azt hiszem, azt nem szükséges mondanom vagy külön hangsúlyoznom, hogy ebben a munkában, amelynek nekikezdünk, geotermiával, biomasszával, hulladékkal, tehát a megújulókkal, a hazai forrásokkal abszolút számolunk mint lehetséges hatékonysági támasszal, segítséggel, miközben ez nyilván egy hosszabban tartó folyamat lesz majd. Azt is szükségesnek gondolom megemlíteni, hogy ezzel az integrációs folyamattal, ott, ahol a földgázzal működő, működtetett távhőszolgáltatók vannak, egy központosított beszerzéssel azt is hatékonyabbá tudjuk tenni. Tehát itt is némi megtakarítás várható ettől a rendszertől.

Nagy valószínűséggel pontosan azon a vonalon fogunk távhőszolgáltatás területén is elindulni, mint ahogy ezt tettük a földgáznál, tehát egy olyan működő cég megvásárlásával, amelynek részben tapasztalata, tudása és megfelelő rendszerei vannak ahhoz, hogy mondjuk, az alapját képezze, képezhesse annak a rendszernek, amivel aztán később dolgozni fogunk.

Ennyit gondoltam elmondani önöknek, és szívesen válaszolok természetesen a kérdéseikre.

ELNÖK: Köszönjük szépen államtitkár asszonynak az előadását. Most tisztelettel megkérem Orbán Tibor elnök urat, a Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetségének vezetőjét, képviselőjét, hogy a távhőszektor szempontjából értékelje a jelenlegi helyzetet, illetve a közeljövő kilátásait.

Orbán Tibor tájékoztatója

ORBÁN TIBOR elnök (Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége): Köszönöm szépen, elnök úr. *(Előadását vetített prezentációval kíséri.)* Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Asszony, Államtitkár Úr és tisztelt Vendégek! Tulajdonképpen abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy szinte mindennel egyet tudok érteni, ami előttem elhangzott. Úgyhogy inkább csak kiegészítéseket tennék az elhangzottakhoz a szakma szemével.

Mivel a teremben kisebbségben vannak a távhős szakemberek, ezért néhány adatot mondanék; igyekszem nem ismételni az elhangzottakat. És hogy hogyan kerül ide a MATÁSZSZ, arról azért annyit elmondanék, hogy a Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége a szektornak a 93 százalékát reprezentálja, úgyhogy én úgy gondolom, méltán képviseljük az egész szektort. 650 ezer távfűtött szektor van Magyarországon, ami körülbelül 1,5 millió lakost, illetve a teljes lakásállomány 15 százalékát jelenti. 95 településen több mint 200 távhőrendszer van, az is igaz, hogy ebből csaknem 150 távhőrendszer nagyon kicsi, 10 megawattnál is kisebb az ellátott hőtéljesítménye. Ugyanakkor komoly nemzeti vagyoni beépítve a távhőbe, hiszen csaknem 10 ezer megawatt beépített hőforrás-kapacitás, 3 ezer kilométer távvezeték, illetve több mint 10 ezer hőközpont képezi részét a technológiának. Az árbevétel a szektorban nagyságrendileg 150 milliárd forint körül mozog évente, és 60 milliárd forint hőalapú támogatás járul még ehhez hozzá.

Nagyon különböző egy átlaglakás éves távhőköltsége, ami 80 és 220 ezer forint között van az egyes rendszerekben, s nagyon eltérő a távfűtött lakások aránya településenként is. Vannak olyan települések - Dunaújváros, Kazincbarcika, Oroszlány -, ahol 80-90 százalékos a lefedettség, és vannak olyan nagyvárosok, ahol egyáltalán nincs távhő, mint például Zalaegerszeg.

Mind a két államtitkár utalt arra, hogy a távhő lokális piacon működik, teljesen eltérő a szolgáltatási terjedelem és a szolgáltatási szint. De tulajdonképpen az sincs kimondva, hogy mi a távhő, ez még nincs eldöntve. Eltérő a mérés, eltérő mértékegységek, eltérő mérési pontok vannak, és teljesen eltérő a díjstruktúra és a számlázás is, ami a 96 távhőszolgáltatónál ha nem is 96, de egészen biztos, hogy több tucatféleképpen folyik.

Úgy gondoljuk, hogy a sikeres távhő a távhőfejlesztési cselekvési tervben foglaltak mentén megvalósítható. Én egy kicsit más megközelítésben, de teljesen ugyanazt fogom mondani: a távhő összköltségében 80 százalékot jelent az energia, 70-80 százalék között, de ma már inkább a 80 százalék környékén van. Egészen biztos, hogy ezt olcsó hőforrással kell megoldani. Itt elhangzott és teljesen igaz, hogy hulladékok energetikai hasznosításából, ipari hulladékhőből, biomassza hőforrásból, geotermikus hőforrásokból, valamint kapcsolt energiatermelésből lehet ellátni. A jelenleg viszonylag általános és meglehetősen megszokott földgázkazánokat csak csúcskiegyenlítő tartalékcélra szabad a rendszerben tartani.

Aztán az összköltség 20-30 százalékát sem lehet figyelmen kívül hagyni, azaz hatékony működést, hatékony elosztást kell megvalósítani. Ez teljesen nyilvánvaló. Egyrészt költséghatékonyan kell működni a távhőszolgáltatóknak; ez nem megkerülhető kérdés. Ahogy itt el is hangzott, alacsony hálózati hőveszteséget kell tartani, bár tudni kell, hogy a magyarországi átlag körülbelül megfelel az európai átlagnak, de tény és való, hogy a vezetékhálózat jelentős része még korszerűtlen, azokat fel kell újítani. S annak érdekében, hogy az egységes szolgáltatási terjedelem, egységes mérés és mindaz, ami célként itt elhangzott államtitkár asszony és államtitkár úr prezentációjában, megvalósuljon, olyan műszaki megoldásokat kell alkalmazni, amelyek az egységesítést segítik, azaz megkerülhetetlen lesz a hőközpont-szétválasztás befejezése, magyarul az „egy épület - egy hőközpont” műszaki megoldás megvalósítása. E nélkül egységes mérés, egységes számlázás és egységes szolgáltatási terjedelem sem elképzelhető.

Ahogy az elhangzott, magas kapacitáskihasználtság kell. A távhő egy drága infrastruktúra, ezt tudomásul kell venni, sokkal drágább, mint az egyedi hőellátások beruházási költsége vagy azok állandó költségei. Mivel a hőigények, egyébként nagyon helyesen, folyamatosan csökkennek a felhasználói oldalon, még úgy is, hogy a fogyasztószám növekedik, ezt az infrastruktúrát a lehető legtöbb felhasználóra kell szétteríteni. Ez azt jelenti, hogy a piacbővítés megkerülhetetlen a távhőben. Ez egyrészt új felhasználókat jelent. Példaként említeném meg a budapesti Belvárost és környékét, amely teljesen távhőmentes övezet, ahol sajnos fával, valamint kommunális hulladékkal tüzelnek az emberek, meglehetősen komoly légszennyezést okozva a térségben.

Az sem lenne baj, ha új termékekkel tudnánk megjeleníteni a piacon. Itt megemlíteném a hűtést, mint egy új terméket a rendszerben, ami növelhetné a rendszerek kihasználtságát is. S az is fontos, hogy ennek olcsó, átlátható, érthető, környezetbarát, kényelmes hőellátási módnak kell lenni, és olyan számlákat kell kibocsátani, amelyeket ránézésre még én is megérték, mert bevallom őszintén, hogy egy elszámoló számlával én is napokat birkózom, és az se baj, ha transzparens működést viszünk a rendszerbe. Mind a három terület fontos, de a legfontosabb nyilván a 80 százalék költséget kitevő hőforrásmix.

Én itt vázoltam egy víziót; nézzék el nekem, ha ebben esetleg apróbb tévedésem lenne. Úgy gondolom, hogy 2020-22-ig a Varga úr által vázolt források felhasználásával egy körülbelül 10 PJ-nyi megújuló növekményt lehetne a rendszerbe tenni részben geotermikus energiából, részben biomasszából, részben pedig kommunális hulladékból. Ez azt jelenti, hogy amennyiben beruházási támogatás is társul ezekhez a projektekhez, akkor megkockáztatom, hogy mintegy 20 milliárd forint elég ehhez, de egészen biztosan csökkenteni lehet a távhőköltéseket, mindamelllett, hogy ezek a projektek természetesen megtérülnek.

Nagyon bonyolultnak tűnik ez az ábra, de megpróbálom megvilágítani. A geotermikus energiafelhasználás egy nagyon fontos dolog, de a problémáját érdemes látni. Ezen az ábrán annyit érdemes látni, hogy a leghidegebb időben a távhőrendszerek magas hőmérsékletszintje miatt nem lehet igénybe venni a geotermikus hőforrást - az ábra baloldalán lehet látni, hogy ilyenkor gyakorlatilag nulla kapacitás van -, enyhébb időben pedig az a probléma, hogy hiába állna ennél lényegesen több geotermikus kapacitás is rendelkezésre, nincs piac. Tehát az egyik fontos üzenete ennek az, hogy ha a rendszerben geotermikus és alacsony hőmérsékletű energiaforrásokat szeretnénk használni, akkor épületenergetikai korszerűsítésekkel össze kell kapcsolni a távhőrendszer primer oldali korszerűsítéseit.

Az is nagyon fontos, hogy rendszerszintű megközelítés szükséges. Mondok egy egyszerű példát. Miskolcon, ahol igen jelentős részben geotermikus a távhő, nem lenne célszerű nagy tömegben napkollektorokat szerelni az épületek tetejére, mert teljesen mindegy, hogy egyik megújulóval váltjuk ki a másikat, semmiféle nemzetgazdasági hozadéka nincs.

Ennek az ábrának a harmadik üzenete pedig az, hogy ha már egyszer van, rendelkezésre áll és több távhőrendszerben is rendelkezésre fog majd állni geotermikus vagy bármilyen más megújuló energia, akkor azt a piacot érdemes bővíteni azért, hogy az egyébként már ott lévő, rendelkezésre álló energiát fel is használhassák.

Nagyon érzékeny terület a települési szilárd hulladék. Erről is engedjenek meg nekem egy slide-ot. Baloldalt látszanak az igen fejlett európai államok, ahol az újrahasznosítás, a biológiai újrahasznosítás sehol sem igen haladja meg az 50 százalékos mértéket, viszont a lerakás nulla, a maradékot energetikai hasznosítással fedezi. Magyarország itt középen található a maga 67 százalékos lerakási arányával. Ezen egészen biztosan változtatni kell, mert az, hogy a budapesti szemét jelentős része ma is Pusztazámorra megy, ahol aztán rendkívül hatékony módon lefáklózzák a keletkező biogázt, nyilvánvalóan nem fenntartható állapot. Ebből el kell mozdulni a jövőben. Ezt miniszter úr a Hír TV-ben 2015 októberében igen jól meg is erősítette.

Elhangzott itt, hogy a távhőben a portfólió igen erősen földgázfüggő, 80 százalék környékén vagy afölött van a földgáz. A vázolt forgatókönyv megvalósítása esetén ez a programozási időszak végére, 2022-re a projektek megvalósításával 50 százalék környékére vagy az alá lenne süllyeszthető, miközben körülbelül 50 százalékos lehetne a megújulók, a hulladékok és egyéb nem fosszilis tüzelőanyagok, nem fosszilis energiahordozók részaránya.

A távhőfejlesztési cselekvési tervről csak pár mondatot mondanék. Ahogy Aradszki államtitkár úr is mondta, a MATÁSZSZ mind az öt fő fejlesztési iránnyal egyetért, a távhőportfólió zöldítésével, az energiahatékonyság növelésével, a piacbővítéssel, az új távhőrendszerek kiépítésével, aztán nagyon fontos a társadalmi elfogadottság növelése, s bár tény és való, hogy a szabályozás sokat változott, sokat javult az elmúlt időszakban, de azért a szabályozást is felül kell vizsgálni.

Megkérdezhetik, hogy van-e elegendő fejlesztési szándék a szektor szereplőiben a fejlesztési tervben foglaltak megvalósítására. Mi Szabó Zsolt

államtitkár úr kérésére még az ősszel összegyűjtöttük a szektorban azokat a projekteket, amelyek olyan előkészítettségi fázisban vannak, hogy ha megjelenne a pályázati kiírás, gyakorlatilag azonnal benyújthatók lennének a pályázatok. Itt az látható, hogy csak ilyen projektekből 80 milliárd forintnyi beruházás áll teljesen előkészített módon a szektor szereplőinek a fiókjaiban.

Van-e elég forrás? Varga úr elmondta a kereteket, én ezt nem ismételném meg, csupán annyit tennék hozzá egy mondatban, hogy új beruházást támogató európai uniós felhívás 2011 óta nem jelent meg. Az igaz, hogy közben voltak retrospektív pályázati kiírások, amelyek már megvalósult projektet támogattak, de új felhívás nem jelent meg.

Néhány mondat arról, hogy mire lenne még szükség a távhőszektor fejlesztéséhez.

Először is a hosszú távú elköteleződés feltétlenül fontos. Mi 2012 óta foglalkozunk a távhőfejlesztési cselekvési tervvel, idestova immár négy éve. A társadalmi vita már lezárult, és reméljük, hogy a kormány valóban el fogja fogadni a TFCST-t. Azonban nagyon fontos és időszerű lenne, hogy a hozzákapcsolódó akcióterv ugyancsak mielőbb elfogadásra kerüljön, mert anélkül nem megvalósíthatók egy államtitkár által elmondott célok sem.

Nagyon fontos lenne a kiszámítható szabályozási környezet. Ezek mind-mind hosszú távú projektek, ezért aztán a fejlesztéseket és a fenntartható működést erősítő árszabályozásra lenne szükség, és a szakma teljes mértékben egyetért azzal: egységes szolgáltatási terjedelmet, egységes mérést és egységes elszámolást kellene megvalósítani.

Erre az ábrára felhívom a figyelmet: a működési költségek a kék oszlopok, az állami hőalapú támogatás pedig a bordó vagy barna oszlop. Látható - itt nyolc szolgáltatót ragadtam ki, de a szektor egészében is ez a jellemző -, egyetlen szolgáltató kivételével a támogatás, és ebben nincs benne az áfa, hogy pontosítsak, meghaladja a működési költségeket; praktikusán, ha nulla működési költséggel működnének a szolgáltatók, még mindig támogatást kellene a szektorba tenni. Ezért nem kerülhető meg a hőtermelő portfólió zöldítése, és ezért nem kerülhetők meg a hatékonyságnövelési intézkedések a szektorban.

EU-s fejlesztési forrásokra és banki finanszírozásra feltétlenül szükség van. Én idetettem a kérdőjelet, hogy a Varga úr által említett KEHOP-támogatásokat először 2015 szeptemberére ígérték, aztán ez tolódott; ahogy most elhangzott, 2016 szeptembere, illetve decembere a várható időpont. Én azt gondolom, legalább akkor legyen meg, és ne később, ebben nagyon bízok a szektor. Az teljesen nyilvánvaló, hogy mondjuk, hogy egy '16 őszén megjelenő kiírásból megvalósult projektek '17-ben, '18-ban lesznek. És akkor indikátor is csak akkor lesz.

S ami a mi meglátásunkban különbözik talán az álláspontban, úgy gondoljuk, hogy a visszatérítendő támogatásoknál nem kedvezményes kamatozású hitelterméket kell fejleszteni ilyen jegybanki alapkamat mellett, hanem úgy gondoljuk, állami garanciaalapot kellene létrehozni. Javasoljuk ennek a megfontolását. Ezzel egyébként a finanszírozók is egészen biztos, hogy egyetértenek, a szektor is egyetért, és úgy gondolom, minden szereplő ezzel könnyebben tudna együtt élni. Ezt én javasolnám átgondolásra.

Elhangzott, és teljesen egyetértünk vele, korszerű felhasználói oldalra van szükség, és itt komplex projektek szükségesek. Ahogy mondtam, meg kell teremteni a primer oldalon az „egy épület - egy hőközpont” megoldást, és meg kell valósítani a fűtés-korszerűsítést és az épületenergetikai fejlesztéseket a szekunder oldalon, ha lehet, akkor együtt; tehát egyedi hőszabályozás, hőfogyasztásmérés, költségosztás, okosrendszerek - ezzel teljesen egyetértünk, ezt mindenképpen szorgalmazni kell.

Erre egyébként megvannak az alapok, csak nyilván ezt következetesen végig kellene vinni.

A távhő társadalmi elfogadottságának növelése nagyon fontos lenne. Az energia- és klímatudatossági szemléletformálási cselekvési tervben is benne van az államtitkár úr által említett ökocímke, sőt a kormányhatározat-tervezetben is, amely említésre került, ugyancsak benne van a távhő ökocímke, amely bemutatná a távhő környezeti hasznát, és segíthetné a távhő társadalmi elfogadottságát.

Most sokat beszéltünk erről, úgyhogy most megnézünk ezzel kapcsolatban egy nagyon rövid kisfilmet. *(„Mi is az a Távhő Ökocímke?” címmel rövid videót vetít le.)* Köszönöm szépen, ez tehát a távhő ökocímke.

Éppen annak érdekében, hogy az EKSZCST-ben és a TFCST-ben foglalt kormányzati, szakmai és szakpolitikai célokkal összhangba kerüljünk, egyébként a MATÁSZSZ egy szemléletformáló projektet készít, amelynek központjában a távhő ökocímke fog állni. Nyilván a projekt átfogó célja, hogy a jövő nemzedékének erősítsük az energiatudatosságát és az ilyen értelmű társadalmi felelősségüket, mert ebben, azt kell mondjam, Magyarországon, legalábbis a mi generációnkban igen komoly hiátus van, úgyhogy ezt mi mindenképpen szeretnénk a jövőben megváltoztatni.

Egy utolsó slide - és ez már egy rövidebb kisfilm lesz -: mire van még szükség véleményünk szerint. Szükség van szerethető távhőre. Elhangzott államtitkár úrtól a szerethető távhőre vagy a társadalmi elfogadottságra utalás. Európa összes országában a távhőt szeretik, a távhő fejlődik, Magyarországon pedig, éppen a panelépületek ellátásának örökségeként a távhőre ragadt negatív attitűd miatt nem annyira. Ezt mindenképpen meg kell hogy változtassuk. Mi ennek érdekében egyébként jogszabályban is kezdeményeztük a távhőszolgáltatás napjának bevezetését, és úgy gondoljuk, hogy ennek eredményeként a távhő közösségi élményeken keresztül mutatkozhat be a felhasználói számára. Most bemutatok az ideai távhőszolgáltatás napjáról egy filmet. *(„Mire van szükség? 'Szerethető' távhőre” címmel rövid videót vetít le.)* Köszönöm szépen. Ez Győrben volt, de országosan nagyon sok helyen részt vettek a közösségek, akár a felnőttek, akár diákok ebben a megmozdulásban, és mi nagyon bízunk abban, hogy ezt sikerül a távhőtörvénybe beépíteni, és akkor ezek után mindenkivel megismertetni azokat az előnyöket, amelyeket én itt az imént említettem.

Minden előadásomat ezzel zárom: köszönöm szépen a figyelmet - szeressük az energetikát, szeressük a távfűtést!

ELNÖK: Köszönjük szépen a tájékoztatást, elnök úr. Minden előadónak köszönöm a feszes időgazdálkodást.

Most először az albizottság jelen lévő tagjainak van lehetősége kérdéseket megfogalmazni, észrevételt tenni; azt követően igény szerint természetesen a tanácskozási joggal jelen lévő Kepli képviselőtársunknak is megvan erre a lehetősége.

Riz Gábor képviselő úré a szó.

Kérdések, hozzászólások

RIZ GÁBOR (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Én bölcsész végzettséggel rendelkezem, úgyhogy leginkább a két film volt az, ami az én lelkemhez igazán közel álló szakmaiságot mutatott. *(Derültség.)* De a témában valamelyest elmélyülve és néhány európai mintát megfigyelve az elmúlt időszakban, az jól látszik, hogy a távhőszolgáltatás szintje a lokális, helyi fűtésrendszerek kialakításánál, egészen kis közösségig lemenve, fontos szempont Európában is. Minden olyan erőforrást igyekeznek összegyűjteni, amely egy adott szűk környezetben belül felhasználható,

legyen az hulladék, legyen biomassza vagy a rendelkezésre álló gáz vagy pedig szilárd energiahordozó.

Azt is jól látva, hogy amiről beszélünk, a távhőszolgáltatás - egy kérdést engedjenek meg közbevetni, tájékozatlanságomat segítsenek eloszlatni -, a méretnagyságát tekintve van-e alsó limitje, hogy hol tekintünk távhőrendszert alsó szinten, mekkora az a bekötött lakásállomány vagy intézmény, vagy pedig felhasznált energiamennyiség, amely már távhőszolgáltató helyi rendszert feltételez.

Továbbfolytatva a magam kis gondolatmenetét: én azt láttam, hogy a helyi felhasználásokat államilag is támogatják. A helyi felhasználási rendszerek kialakítása egészen a helyi komplexitásig elmegy, hiszen minden olyan meglévő energiaforrást igyekszik egybegyűjteni és hasznosítani, ami ott abban a pillanatban hatékonyan rendelkezésre áll. A magyar falvak döntő többsége a hagyományos klasszikus térelrendezés szempontjából vagy utcafalu, vagy pedig sugaras elrendezésű, és a 3200 település körülbelül 50 százalékánál kétszáz méteres sugarú körön belül helyezkednek el a legfontosabb közintézmények, amelyek fűtése jelen pillanatban is szétszórt, pontszerű és ki-ki alapon megoldott. Az önkormányzatok egy része a támogatásokból igyekezett zöldenergiát bevonni a helyi hasznosításba, de még mindig nagyarányú a gáz felhasználása a kistelepülések intézményi fűtésrendszereiben is.

Aradszki államtitkár úrhoz az a kérdésem, hogy mennyiben tudunk segíteni majd a források felhasználása során azoknak a kistelepüléseknek, amelyek komplex helyi hálózatot szeretnének kiépíteni a meglévő erőforrásokra, legyen az geotermia, biomassza vagy gáz, ezt mixként használva, hogy az éppen aktuális legolcsóbb energiahordozót felhasználva tudják fűteni a maguk kétszáz méteres sugarú körén belül lévő intézményeiket, illetve a rácsatlakozó lakóépületeket. Ez már klasszikus távhőszolgáltatás lehet. Elszámolástechnikailag van-e olyan méretnagyság, amit be tudunk kapcsolni az országos elszámoló logikába, ha igen, akkor innentől kezdve már ők is része annak, ahol kedvezményesen lehet lakossági távhőárról, szolgáltatásról, egységesítésről beszélni.

Aradszki államtitkár úr, de a jelenlévők egy része is nagyon jól tudja, hogy nekem régi kedvenc témám a hazai szén felhasználhatósága. Külföldi szakemberek gyakran fordulnak meg ma hazánkban, és segítenek abban, hogy tisztán lássunk a világban folyó szénrel kapcsolatos felhasználási folyamatokban. Miniszter asszony is nagyon jól tudja, hiszen annak idején gyakran beszéltünk erről a témáról, hogy a japánok már három éve járnak vissza szorgalmasan Magyarországra, és elkészült az a tanulmány, amelyik a hazai szén felhasználhatóságát jelenti, nem klasszikus elégetéssel, hanem annak tisztaszén technológiájú feldolgozásával, amely a jövőben a vegyipar számára energiahordozóként vagy alapanyagként hasznosítható. Számolunk-e ilyen energiabevonással a jövőben? Én mindenképpen erre biztatnék mindenkit, aki ebben érintett, hiszen képviselő úr is tudja, aki szintén bányász környékről érkezett, hogy ott az embereket a szén hallatán még mindig melegség önti el, és könnyedén fordulnak afelé, hogy a tisztaszén-technológia mentén ezt az energiahordozót a jövőben újra be tudjuk vonni a hazai energetikai körforgásba. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Bár nem teljesen idetartozó a kérdésfelvetés, de méltányolom a kérdés második részének tartalmát a képviselő úr részéről. Ha már Ózdról, olyan messziről eljött az albizottság ülésére, akkor engedjék meg számára, hogy ezt a kísérő kérdést is megfogalmazza Aradszki államtitkár úr felé.

Azért azoknak a jelenlévőknek is egyértelművé vált, akik napi szinten nem foglalkoznak energetikai kérdésekkel, hogy a távhőszektor a kormányzaton belül három önállóan működő államtitkársághoz egyaránt tartozik. Szabályozási, pályázati

finanszírozási, piacszabályozási integrációs kérdések hálózatáról beszéltünk az elmúlt egy órában, és mindenki számára az derülhetett ki, hogy bár három államtitkársághoz tartozik, de ezzel együtt egyben az üdítő kivételek közé is tartozik, hogy az államtitkárságok által képviselt részterületek illeszkednek - az eddigiekből legalábbis az tűnt ki számomra, hogy illeszkednek - egymáshoz. S Orbán Tibor elnök úr hozzászólása is azt bizonyította, hogy a távhőszektor, a távhőpiac szereplői részéről is úgy tűnik, hogy ha jóváhagyásra kerül az elkészült cselekvési terv a kormány részéről, ha arra ráépül az akcióterv és rá tud épülni a finanszírozás is, akkor az érdemi változást hozhat a távhőszektor versenyképességét illetően, hiszen olyan energiahatékonysági, megújulóenergia-potenciálnövekedési folyamatok indulhatnak be, ami a végén még akár szerethetővé is tudja tenni a távhőt a fogyasztók és a nem távhőfogyasztók számára is, mert azt is látni kell, hogy a különböző fűtési technológiákkal ellátott területek mégis illeszkednek egymáshoz, és egy légtérről beszélünk. Tehát a szennyezőanyagok levegőbe kerülése és azok áramlása, más helyekre eljutása sors- és kockázatközösségbe fonja az egész országot, de főleg a nagyobb városok különböző fűtési móddal rendelkező ingatlantulajdonosait.

Az első kérdésemre tulajdonképpen válaszolt Orbán Tibor elnök úr. Az lett volna a kérdésem, hogy ha a petajoule-okból átszámolunk, akkor a jelenleg rendelkezésünkre álló mintegy 45-46 milliárdos pályázati forrás felhasználásával mekkora hányadot tudunk elérni a megújuló energiák területén. Az alternatív és megújuló energiák területén mintegy 50 százalékos részesedést lehet elérni ennek a 45-46 milliárd forintnak a részbeni felhasználásával, illetve a tulajdonosokon keresztül a távhőtermelő, illetve -szolgáltató társaságok önrészenek a beépítését is figyelembe véve.

A kérdésem az - tudom, hogy ez a kényesebb kérdések közé tartozik, de örülnék, ha valaki tudna rá válaszolni -, hogy az anyagában már nem hasznosítható, de energetikailag felhasználható hulladék részesedése a primer energiaforrás tekintetében a távhőszolgáltatás területén milyen változáson mehet keresztül. Ez is egy lényeges dolog. Ehhez kapcsolódik az a kérdés, hogy a távhőszövetség szakmailag hogyan látja, hogy a létrejövő energetikailag hasznosítható hulladék hasznosítása a távhőpiacot figyelembe véve mely területeken lenne optimális, nagyvárosok középvárosok, sok kicsi, kevesebb nagy. Szakmai szempontból sokunkat foglalkoztat ez a kérdés, talán a kormányzatot is foglalkoztatja, a különböző szakterületeket és államtitkárságokat is. Azt gondolom, nem baj, ha erről a szakma álláspontjával is meg tudunk ismerkedni, hiszen ez egy-egy nagyobb távhőpiac ellátásbiztonságát is tudja erősíteni. S ha azt is megnézzük, hogy hol termelődik nagyobb mennyiségű hulladék, akkor talán össze lehet kapcsolni a nagyobb felvevő hőpiaccal is.

Nagyon izgalmas kérdés az integráció időbelisége, az, hogy mikor fejeződik be a távhőaudit-projekt, mikorra lesz meg a kiértékelés, mikor születnek meg a stratégiai döntések, és azok szinkronba hozhatók-e a környezet- és energiahatékonysági operatív program által meghirdetett pályázatokkal. Akik itt jelen vagyunk, megint csak tudjuk, hogy túlságosan sok lehetőség már nem lesz külső, nemzeti költségvetésen kívüli forrás bevonására. Tehát ha lesz távhő cselekvési terv, lesz akcióterv, lesz KEHOP-os támogatási lehetőség, hozzákapcsolódik egy észszerű integrációs folyamat, akkor ezek tudják-e erősíteni egymást annak érdekében, hogy legalább néhány mintaértékű fejlesztés megvalósulhasson? Itt szeretném kiemelni, hogy a 96 piaci szereplő mindegyikénél nem lehet egy ilyen programot megvalósítani a következő években, de a különböző piaci méreteket is figyelembe véve mindenképpen szükség lenne arra, hogy létrejőjenek azok a mintaprojektek, amelyek a hőtermeléstől kezdve a hőelosztáson keresztül egészen a szekunder szintig bemutatnák azt, hogy egy egységes szemlélet alapján, a távhő cselekvési tervben

megfogalmazott szempontok figyelembevételével hogyan alakul ki az optimális távhőszolgáltatási rendszer, amely valóban környezetbarát, kényelmes, biztonságos és szerethető a fogyasztó részéről.

Utolsó lehetőség. És ha ez jól sikerül, a következő négy-öt évben ezt be lehet mutatni, akkor hiszem azt, hogy akár a későbbiekben hazai költségvetési források felhasználásával is tovább lehet folytatni ennek a programnak a megvalósítását. Köszönöm szépen, a részemről ennyit kívántam hozzátenni az elhangzottakhoz.

Mielőtt még esetleg jelentkezne Kepli Lajos képviselőtársunk, kérek egy szavazást Riz Gábor albizottsági tagtársammal egyetértésben, hogy tanácskozási joggal biztosítjuk-e a megszólalás lehetőségét, ha van ilyen igény. Én azt mondom, hogy ezt biztosítjuk. *(Szavazás. - Egyhangú egyetértés.)* Akkor most képviselő úron áll vagy bukik, hogy kíván-e élni ezzel a felajánlott lehetőséggel. *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

KEPLI LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen. Inkább tájékozódni jöttem, mint kérdezni. Igazából elég kimerítőek és teljes körűek voltak a tájékoztatások; én is köszönöm szépen a megjelenteknek. Amit pedig kérdezni szerettem volna, Bencsik elnök úr szintén feltette már a hulladékok égetésével kapcsolatban.

Mi a másik bizottságban, ahol együtt dolgozunk, a Fenntartható fejlődés bizottságban is többször szóba hoztuk már ezt a témát, hogy a hazai hulladékgazdálkodási rendszer jövedelmezősége vagy hatékonysága szempontjából sem mindegy, hogy mekkora a lerakott hulladékok aránya, illetve az anyagában hasznosított, energetikai szempontból hasznosított hulladék. Többször elhangzott már, itt is volt, aki idézett Lázár Jánostól, de a kormány részéről több államtitkár szájából hallottam már a parlamentben is, hogy a hulladék energetikailag hasznosítható frakcióinak hasznosítására nagyobb figyelmet kíván szentelni a kormány, így a távfűtés keretein belül is. Ez konkrétan miben és hogyan fog realizálódni? Hiszen az utóbbi időben pontosan az okozta a problémát a hulladékgazdálkodási rendszereknél is, hogy a finanszírozhatóság szempontjából szerintem hiányzott a rendszerből egy olyan elem, amely gazdaságosabbá tette volna ezeket a hulladékkezelő rendszereket, és nyilván távhő szempontjából is praktikus volna ezeket a rendszereket kiépíteni, tehát előválogatott hulladék égethető frakcióinak távhő és akár villamos áram termelésével kapcsolt hasznosítása. Ebben milyen konkrét lépéseket tervez a kormány?

A másik pedig, ami a figyelmemet megragadta, amit Orbán úr mondott az előadásában, elnök úr, hogy nincs konkrétan definiálva ma Magyarországon, hogy mi az a távhő, mit nevezünk távhőnek. Ez jogi szabályozás, törvényi szabályozás által orvosolható-e, tehát egy jogtechnikai kérdés, vagy pedig szakmai kérdés? A szakmai definíciója hiányzik vagy a jogi definíciója a távhőnek? Ugyanis a kettő nem feltétlenül ugyanaz, mert az egyik, mondjuk, egy törvényhozási aktussal orvosolható, a másik viszont a szakmára, a tudományra tartozik, hogy hogyan alkotja meg pontosan a távhő fogalmát, milyen körre szűkíti le vagy akár tágítja a távhővel kapcsolatos fogalmat. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük a kérdéseket, hozzászólásokat. Az a tiszteletteljes javaslatom, hogy az előadóink az előadásaik sorrendjében azokra a felvetésekre, amelyeket úgy érznek, hogy a saját szakterületükhöz, államtitkárságuk kompetenciájába tartozik, szíveskedjenek választ adni, illetve reagálni, ha szükségesnek tartják.

Válaszok, reflexiók

DR. ARADSZKI ANDRÁS államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium):
Köszönöm, elnök úr, megpróbálok válaszolni a kérdések egy részére csak.

Van-e alsó szintje, alsó limitje a távhőszolgáltatásnak? Bár Orbán úr biztosan jobban ért hozzá, nekem az az érzésem, hogy nincs ilyen. Illetve biztos, hogy van, csak nem lehet meghatározni egzakt módon. Ez szerintem függ a hőforrás fajtájától, helyétől, függ a földrajzi elhelyezkedéstől, a hőfelhasználói igényektől is; úgyhogy ez sokdimenziós játék. Az biztos, hogy egyetlen ingatlan nem távhőrendszeres. Úgy gondolom, ezt így kell kezelni. De biztos, hogy van egy költségoptimális szempontokból alátámasztható, adott helyre adaptálható alsó minimum, de ezt mindig a szakma dönti el, és nem a politika; itt még nem tartunk, hogy mi döntsük el.

A kistélepülésekkel kapcsolatos felvetésre: mint említettem, kulcskérdés az, hogy igyekezzünk a szabályozást úgy alakítani - és az akciótervben ez benne lesz -, hogy az energia-, épületenergetikai jellemzők meghatározásakor, például a középületeknél kötelező elem lesz, hogy milyen módon lehet távhőszolgáltatással ellátni hatékonyan és jól. Tehát ennek az elemzésnek része kell hogy legyen a távhőszolgáltatásra való alkalmasságnak a vizsgálata.

Attól függetlenül, hogy köszönjük a dicsérő szavakat, hogy három államtitkárság van itt - és egyébként a valóság is az, hogy sok más terület mellett a távhőben is elég jól működünk együtt -, azért ez az a terület, amikor úgy gondolom, nagyon észnél kell lennünk az ütemezések szempontjából, mert például ennek a szabályozásnak a mihamarabbi meghozatala, hatályba léptetése nagyban segítheti azoknak a KEHOP-os meg mindenféle programoknak az indokoltságát, és katalizátor szerepet játszhat ebben a dologban. Úgyhogy itt tényleg ezt kell mondanom; mint a kosárlabdában, nem mindegy, hogy mikor kapja az ember a passzt, amikor ziccerben van, vagy utána. Azt gondolom tehát, hogy adott településeken, ugyanúgy, ahogy az alsó minimum meghatározásánál is, a pályázati lehetőségek meghatározásánál is és az épületek távhőellátásra való alkalmasságának vizsgálatával kialakulhat egy ilyen alulról jövő kezdeményezés, amire, gondolom, a finanszírozási oldal a pályázati részről alkalmas.

Elfelejtettem az előadásban említeni, mert nagyon koncentráltunk a cselekvési tervre. Az Európai Unió az energiaunióval kapcsolatos stratégiai elképzelésekhez igazodóan vagy ahhoz csatlakozva gondolkozik egy nagyon fontos stratégiai csomag kialakításán. Amikor beszéltem erről Ristori úrral, akkor azt mondtam neki, hogy na, ez egy politikailag is sikeres programja lehet az Uniónak, nevezetesen a hűtés és a fűtés kérdésének az európai szintű átgondolásáról van szó és annak támogatási rendszerének a kidolgozásáról. Ugyanis azt azért tudni kell, hogy az európai uniós felhasználásnak 45-50 százalékát a fűtés és a hűtés viszi el, a maradék az, ami nem ebbe a kategóriába tartozik. Ennek is lehetnek olyan leágazásai, ami szerintem a távhő számára pozitív üzeneteket kell hogy hozzon, és rá tudunk csatlakozni arra az európai irányra, megfelelő szemléletváltással, szemléletformálással, ami a többi európai országban megvan; ahogy Orbán elnök úr is említette, népszerű a távhő, szemben a magyarországi viszonyokkal.

Szén. Képviselő úr, sokat beszélgettünk már erről. Nekem mindig az az álláspontom, hogy nézzük meg, hogy mibe kerül, mennyi rajta a nyereség, milyen módon lehet ösztársadalmi mértékben is mérlegelni ezt a kérdést, hogy lehet-e és érdemes-e ebbe jelentősebb összegeket befektetni. Ezt folyamatosan vizsgáljuk, ebben együtt is dolgozunk, ezt el kell mondanom itt a jelenlevőknek.

Hogy a hazai szén szerepe a távhőellátásban, még akkor is, ha tisztaszén-technológián keresztül történik, az is ennek a csomagnak a része. Hogy ezek után,

figyelemmel az itt felvázolt távhőszolgáltatás-támogatási teherre is, hogyan tud ez racionálisan és fenntartható módon beilleszkedni... El szoktam ismerni, amikor erre nem tudom a választ, de szerintem akik itt ülünk az asztalnál, nagyon sokan nem tudjuk a választ. Lehet, hogy van, aki tudja. De az biztos, hogy a távhőtől függetlenül, a hazai szén szerepével kapcsolatos vizsgálatainkat együttműködve folytatjuk, a klaszterek támogatása megtörténik, és remélem, hogy el tudunk mozdulni egy korszerű szénfelhasználás irányába.

A távhő nincs definiálva jogi szempontból. Nem tudom, hogy szakmai oldalról definiálva van-e. Más ilyen is van a magyar jogrendben, például a „közterület” sincs definiálva, de ettől még lehet vele együtt élni. Mindenesetre a támogatási rendszer, az alkalmazhatóság, az építésügyi hatósági ügyek szempontjából nem ártana egy egzakt jogi definíció.

Úgy gondolom, hogy más kérdéseknek nem én voltam a címzettje. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen Aradszki államtitkár úr válaszát. Varga Zoltán főosztályvezető úré a szó.

VARGA ZOLTÁN főosztályvezető (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Én is olyan vidékről származom, ahol a szén volt a meghatározó, de ez a vonal EU-forrásból sajnos nem igazából működőképes. Többször elhangzott itt, hogy mit és hogyan lehet támogatni. A 2007-13-as időszakból, de a 2014-20-as időszakból is a támogatható tevékenységek körét elég tágan és rugalmasan tudjuk értelmezni, értelemszerűen igazodva a cselekvési tervben és egyéb auditokban meghatározott irányokhoz, ebből tehát probléma nem lehet.

Ami viszont problémát okozhat, és eddig is okozott, az a hulladék kérdése. Én ezzel ugyan nem foglalkozom, de mint energia megjelent a munkám során, és elég sokat vizsgáltuk, hogy az említett ötös prioritásba hogyan illeszthető vagy nem illeszthető ez a kör, függetlenül attól, hogy jó-e vagy nem jó az égetése. Mint mondtam, ez nem az én területem. Mi alapvetően mint kvázi megújuló energiát tudnánk figyelembe venni. A RED-irányelv viszonylag egzaktul megfogalmazza azt, hogy mi tartozhat ebbe a körbe, a hulladékon belül mi az a szegmens, amit a támogatás szempontjából figyelembe tudunk venni. Ez nagyjából a biológiailag lebomló kérdéskör, és itt meg is állhatunk.

Ha jól tudom, egyéb KEHOP-intézkedésben a HUHA II. mintha az ÉFK-ban nevesítve lenne, de ha jól tudom, ez a 3-as intézkedés, tehát az, ami a hulladékkezelésre vonatkozik.

Mi is várjuk a cselekvési terv, illetve az audit eredményét, hogy a legpontosabban lehessen meghatározni, mire is vonatkozzanak a 2014-20-as felhívásaink. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Németh Lászlóné államtitkár asszonyé a szó.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm. Mi azt várjuk - s ahogy mondtam, jó esélyt is látok erre -, hogy az audit május végére befejeződjön. A kommunikáció menet közben is folyamatos az auditot végző társasággal, valamint az érintettekkel, a szakértőkkel, ezért azt gondolom, már nem vesz túl hosszú időt igénybe egy döntés-előkészítő anyag elkészítése, amely arról szól, hogy a közműrendszerhez milyen módon építsük hozzá - illetve az általam előbb említett három szempont közül melyiket helyezük előnybe és kezdjük meg - az integrációs folyamatot. Másrészt, ami tán még fontosabb is - talán ezt kellett volna

első helyen mondani -, hogy ez az akciótervbe beépíthető legyen, illetve hogy az akcióterv maga kialakítható legyen. Én megkockáztatom az első félév, tehát június végét, mi ugyanis addigra ezzel a munkával végezni fogunk.

Két dolgot szeretnék még megemlíteni, ami ugyan nem közvetlen kérdésként merült fel. Orbán elnök úr azt mondta, hogy inkább garanciaalapra lenne szükség, nem pedig hitelre, azaz visszatérítendő támogatásra. Szeretném jelezni, már több körben is felmerült, s nemcsak energetikai témában, hanem másutt is, hogy inkább a garancia, mert a garanciaalapok fontosabbak a szektor szereplői számára. A hitelgarancia, új nevén a Garantiqa az, amelynek lehetősége van biztosítani az azokon a területeken felmerülő igényeket, amelyek most a fókuszba kerültek. Lehet ez energetika, lehet ez agráriummonstrum, ami nem tartozik ide, de ott is felmerült, hogy külön garanciaalapot hozzunk létre. Mi ezt alaposan megnéztük, és úgy gondoljuk, hogy nem lenne feltétlenül költséghatékony egy külön alap megképzése. Úgy döntöttünk, hogy amikor specifikus vagy nagyobb összegű, külön meghatározandó garanciaigények merülnek fel egy területen, akkor sokkal hatékonyabb az, ha a Garantiqát ruházzuk fel ezzel a feladattal.

Végül még egy gondolat. A Fejlesztési Bank létrehozott egy NEG nevű exportcéget, amely most bontogatja a szárnyait. Azt várjuk ennek a cégnek az indításától, hogy azokat a projekteket, amelyeket uniós forrásból valamiért nem tudunk finanszírozni - mert a források elfogytak, vagy valamiért kilógnak a rendszerből -, azt ez az exportcég költséghatékonyan meg fogja oldani. Ez azért is érdekes kérdés, mert a NEG sokkal rövidebb futamidővel tud leszerződni akkor, ha van uniós forrás, amit be tud forgatni az ajánlatába, de felruháztuk azzal a lehetőséggel, hogy akár 15-20 éves megtérüléssel számolandó projektekbe is beszálljon. Megkerestünk önkormányzatokat és elkezdtük népszerűsíteni. Nagyon remélem, hogy azoknál a projekteknél, amelyek valamiért kimaradnak az uniós támogatásból, ezeket a hatékonysági lépéseket meg tudjuk tenni ennek a cégnek a segítségével. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Elnök úré a szólás lehetősége.

ORBÁN TIBOR elnök (Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége): Köszönöm szépen. Először a méretre reflektálnék egy mondattal. A távhő előnyei közepes és nagyobb méretekben nyilván kézenfekvőbben realizálhatók, ugyanakkor nem szükségképpen a méret a kérdés. A pornóapáti falufűtés kiválóan példázza azt, hogy helyi közösségi rendszerekben igen jól lehet létrehozni olyan megoldásokat, amelyek hatékonyan működhetnek. De említhetném a Régióhő Kft. példáját is, amely három kistelepülésen - közülük az egyik Vasvár - geotermikus energiát adott át. Ott olyan szerveződés jött létre, hogy három kis rendszert egy közös irányítás alá vontak azért, mert így három helyen is csak egy ügyvezető és egy titkárnő terheli a költségeket.

Az egészen biztos - lehet, hogy Kubits úr a MEKH képviselőjében ezt mondaná is -, azt el kell kerülni, hogy valami csak azért minősüljön távhőnek, hogy kedvezményes áfakulcs alá essen, de semmiféle olyan előny ne párosuljon hozzá, ami a távhő akár fenntarthatósági, akár egyéb, korábban már említett előnyeit képviseli. Úgy gondolom, végül is az a távhő, amely hőt nem helyben termelnek meg egy adott épületben, hanem valahol máshol, és azt távhővezetékkel juttatják el a célhelyre, még ha hőközpont átadásával is. Ilyen értelemben azért műszakilag lehet definiálni. Azt viszont kerülni kéne, hogy egy vagy két épület csak azért legyen távhős, hogy kedvezményes áfakulcsot kapjon. Én hiszek a kisléptékű lokális rendszerekben, ha azokat hatékony műszaki megoldásokkal, illetve hatékony zöldenergia-forrással, a

helyi energiaforrások felhasználásával létesítik, annál is inkább, mert erre komoly munkahelyteremtő - ahogy Bencsik úr említette, de ha nem ő, akkor elnézést kérek - hazai gyártóipart és sok mindent lehetne telepíteni, ami a vidékfejlesztésnek és a településenergetikának lehetne egy eszköze.

Úgyhogy én úgy gondolom, nem vetném el, függetlenül attól, hogy abban a 150 távhőrendszerben, amit mondtam, hogy elég kicsi, azért ott komoly hatékonysági hiátus van, és egészen biztos, hogy ott jelentős korszerűsítést kell végrehajtani annak érdekében, hogy a nemzeti energiastratégiában megfogalmazott célokat, elvárásokat ki is elégítsék.

Talán a távhő definiálására próbálok egy példát mondani. Nyíregyházán a termosztatikus radiátorszelep, amely fönny van a radiátoron, az is a távhőszolgáltató könyveiben és a tulajdonában van. Ez egyedi példa Magyarországon, több ilyen nincs. A hőközpontok közül - és most csak a lakosságiakról beszélek - van olyan, amelyik a szolgáltató tulajdonában van, ez a túlnyomó rész, a kisebb rész persze a lakosság tulajdonában van. Tulajdonképpen úgy értem, hogy nincs definiálva a távhőszolgáltatás, hogy nem mondtuk ki, hogy akkor az-e a távhőszolgáltatás, amely a hőforrás, a hőelosztás és az épület hőközponti bemenő oldaláig tart, vagy éppen a szekunder oldaláig tart, vagy a radiátorszelepig tart. Az energiahivatallal tavaly egyébként együttműködve készült egy olyan összeállítás, amely azt kívánta taglalni, hogy amennyiben valami az egységesítés érdekében - amely, mondom, mindenképpen szükséges, számlázási és minden oldalon, mérési oldalon is - eldöntetik, akkor mekkora sérelmek, mekkora beruházási igények és mekkora időigények keletkeznek a rendszerben. Most így mondhatnám azt, hogy nyilván abba az irányba lenne célszerű majd ezt tolni, ahol megállapítható, hogy a lehető legkisebb kör sérülne. De ez a lehető legkisebb kör is általában a szolgáltatók fele, egyharmada, kétharmada, és ilyen értelemben bármelyik út is lesz választva majd, ez több tízmilliárd forintos beruházási igényt és az ezeknek a beruházásoknak a végrehajtásához szükséges időigényt fogja jelenteni. Ugyanakkor, még egyszer mondom, nem megkerülhető, legyen akármilyen tulajdon által üzemeltetve a távhő, önkormányzati, magántulajdon, állami tulajdon, akkor sem kerülhető meg, hogy valamilyen egységesítés irányába elmozduljon a szektor. Nem tudom, ezzel válaszoltam-e erre valamennyire.

A hulladékról Bencsik úr kérdésére. Én energetikus vagyok, és az én szememben egyrészt szem előtt kell tartani a nyugat-európai példákat, és azok inkább a nagyobb léptékbe helyezik ezt. Tehát én óvnék attól, hogy mondjuk, tucatjával telepítsük Magyarországra az RDF vagy SRF égetőműveket, még ha ezért esetleg nem is leszek népszerű. Én úgy gondolom, ezt nagyobb léptékben érdemes megvalósítani. Az egyik ilyen lehetőség egészen biztosan Budapesten van. Most nem felhatalmazva senki által, én most mondom még egyet-kettőt, de inkább csak gondolatébresztőnek: ahol még elképzelhető ilyen az én megközelítésemben, az Debrecen lehet például - de mondom, erre senki nem hatalmazott fel, tehát ezt így kezeljük, mondjuk, az én irodalmi munkásságom részeként -, és még egy-két nagyobb település, ahol esetleg elképzelhető. Nyilván olyan helyen, ahol nincs már ott a geotermikus energia vagy biomassza, hiszen ahogy mondtam, nem biztos, hogy sok értelme lenne szeméttel kiváltani a geotermikus energiát. A nagyobb léptékben az a 452 millió, amit én itt mutattam Európában, az mind ilyen; ott komoly, tízéves tapasztalatok vannak. És az is biztos, hogy eurók tízmilliárdjait ölték Nyugat-Európában egyrészt más technológiákba, másrészt más léptékű megoldásokba, és ezekből viszont pontosan egy sem működik ma - ezt nyugodtan ki lehet jelenteni. S mivel ez így van, ezért egészen biztos, hogy ezt ebbe az irányba kell tolni.

Egy mondatot hadd mondjak még el a szemétre, csak azért, hogy ez bekerüljön a köztudatba. A tűzijáték lényegesen környezetszennyezőbb, mint a szemétegetőművek; ezt azért érdemes tudni. Dioxinkibocsátás szempontjából egy szemétegetőmű száz év alatt sem bocsát ki annyi dioxint, mint egy tűzijáték. Ezt azért érdemes tudni, amikor zöld szemüvegen keresztül is megnézzük ezt a kérdést. Ez egy nagyon szigorúan szabályozott terület, éppen ezért még egyébként a budapesti hulladékhasznosító mű is, ami pedig nem mai gyerek, bár volt füstgázmosó és volt korszerűsítés, de még az is igen szigorú kibocsátással bír, és gyakorlatilag összevethető egy földgáztüzelésű erőművel.

A szénről volt még szó. Én ott nagyjából egyetértek államtitkár úrral abban, hogy azt nem hiszem, hogy komoly léptékben a távhőbe visszajöhet a szén, habár a kilencvenes években még 27 százalék volt a szén, ami ma gyakorlatilag ha nem is nullára, de nagyon közel a nullára csökkent. A szénben inkább az a kérdés, ami el is hangzott, hogy össztársadalmi befektetés szempontjából - és ebben értem most a környezeti megoldásokat, a munkahelyteremtést, tehát akár a bányászat kérdését és minden egyebet -, ha ebből kijöhet gazdaságos energiatermelés úgy, hogy még olcsóbb is lesz tőle a távhő, ugyanakkor a környezeti előnyök is realizálhatók, ha ez a megoldás összességében létrejöhet, akkor nyilván el tudom képzelni, hogy egy-egy helyen megvalósítható, de azért én ebben nem annyira hiszek. Itt inkább az elhangzott három energiaforrás az, a biomassza, geotermikus energia és a kommunális hulladék, ami szerintem a hazai távhőben figyelembe vehető. Illetve van még egy-két olyan műszaki megoldás, ami elképzelhető, hogy a következő évtizedekben majd teret nyer, itt például csak a napenergia szezonális tárolására gondolok. Tehát nem a napkollektorról beszélek, nehogy ezt félreértsék, hanem olyan megoldásokról, amikor valamiféle tárolt, nagy, komoly méretű tárolókban eltárolt napenergiát egész évben lehet használni. Még egyébként a biogázt is el tudom képzelni ilyenek vagy a depógázt. Tehát a szén az én megközelítemben sem az első prioritás.

Köszönöm szépen; nem tudom, mindenre válaszoltam-e.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Persze a depógáz hasznosítására is vannak nagyon jó programok, projektek, amelyek már bizonyítottak. Néhány megawattnyi teljesítményt minden további nélkül ki lehet nyerni régi lerakókon képző depóniagázból. KEOP-os pályázati program keretében is valósultak meg ilyen fejlesztések a 2007-13 közötti időszakban.

Egy méltányos felvetésem van Kepli Lajos számára. Egy utolsó kérdésre van lehetősége abban az esetben, ha Riz Gábor képviselőtársunkat elengedjük, mert neki Tokajba kell érnie két órára. Ez egy méltánylandó kötelezettség és elfoglaltság, mert mi nemcsak bányászati és energetikai kérdésekkel foglalkozunk, hanem borvidéki képviselők is vagyunk; ő a tokaji, én a neszemélyi borvidéken. Nekem könnyebb a helyzetem, mert nekem két órára a neszemélyi borvidék jövőbeni fejlesztésével kapcsolatos egyeztetésre kell mennem. Ez is egy energia, megújuló energia - vegyük így az albizottság ülésén. *(Derűltség.)* Tehát Gábort elengedjük, Kepli úr pedig az utolsó kérdés feltevésének a lehetőségével élhet. *(Riz Gábor távozik az ülésről.)*

További kérdések, reflexiók

KEPLI LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen. Két rövid kérdésem van. Az egyik az, hogy ez a most májusban lezáruló audit járhat-e olyan eredménnyel, hogy magának a távhőszektor integrációjának nincs létjogosultsága.

A másik pedig, hogy ha már államtitkár asszony és államtitkár úr itt van, megragadnám az alkalmat, hogy megkérdezzem, mi célt szolgál a költségvetést

megalapozó törvényjavaslatban a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló törvény módosítása, amelyben a villamosenergia-szektor vagyonekezelésével kapcsolatos szerződéseket közérdekű adatként nem lehetne ezentúl kikérni. Egy ilyen módosítás került bele a költségvetést megalapozó törvényjavaslatba, ami viszonylag nagy médiavisszhangot váltott ki, hogy a Posta és a Magyar Nemzeti Bank után az energiaszektorra is - amiben konkrétan a távhő is benne van, villamosenergia-elosztás, földgázelosztás, földgáztárolás, átvitelrendszer-irányítás, tehát a teljes energiaszektor - kiterjed ez. Ennek mi a célja és mi volna az értelme? Ez a két kérdésem van, köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miután méltányosságról beszéltem az elmúlt percekben, amiben részesült képviselő úr, ugyanilyen méltányos lehetőséget kapnak a jelen lévő államtitkárok is, hogy erre a második kérdésre kívánnak-e itt válaszolni vagy nem kívánnak, hiszen a napirendünkhöz szorosan nem kapcsolódik; képviselő úrnak pedig megvan a lehetősége arra, hogy ennek a törvénynek a vitájában ezeket a kérdéseket föltegye az előterjesztők és az ebben a kérdésben a kormányzatot képviselők számára. Így ez egy alternatív lehetőség, hogy erre kívánnak-e reagálni. Természetesen a napirendünkhöz szorosan kapcsolódó első kérdésre tisztelettel kérjük a választ.

NÉMETH LÁSZLÓNÉ államtitkár (Miniszterelnökség): Az első kérdésre az a válasz, hogy azok az integrációs elképzelések, amelyekben 2014 decemberében megszületett a döntés, alapvetően nem változtak. Az audit eredménye az, hogy milyen megközelítéssel induljunk. Az audit alapján azt fogjuk meghatározni, hogy ezt a szándékot hogy tudjuk a leghatékonyabban megvalósítani. Az egészen biztosan nem fordulhat elő, hogy olyan döntés születik, hogy a távhő nem válik a nemzeti közműszolgáltatás részévé.

A második kérdésre nem specifikusan, hanem csak úgy általában szeretnék válaszolni. Sok vita zajlik arról, hogy mik azok a méltányolható, üzleti sérelmeket okozó kérdések, felvetések, amelyek az állami vállalatokat nehéz helyzetbe hozzák. Az erre adott válaszokból mindig hiányzik az - s meg kell mondjam, ezért önmagamat is okolom, mert én sem foglaltam ebben állást -, hogy az állami vállalatok működésének az eredményét, mint minden más működő céget, publikálni kell, fel kell tenni a honlapjukra és ki lehessen kérni a cégbíróságtól, hiszen ezek auditált, publikált adatok. Az, hogy eredményesen, jól működik egy adott állami vállalat, nagyon jól látható ezekből a számokból.

Engedjék meg, hogy egy kicsit elkalandozzak és ne csak az MVM és az energetika területére korlátozódjak. Jól látszik az, hogy ez a lehetőség nyitva áll, tehát az az állítás, hogy nem lehet látni a gazdasági tevékenységük eredményét, egyszerűen nem igaz. Részleteiben igen, mert egy mérleget elég bonyolult megnézni, de akit érdekel, az ezt meg tudja tenni. Viszont az érdeklődés adott esetben elmegy olyan irányba, amiből nyilvánvalóan látszik, hogy ez az érdeklődés nem az a tulajdonosi szemléletből fakadó érdeklődés, hogy jól hasznosítják-e a pénzemet. Nemrégiben szembesültünk azzal, hogy valaki összességében 34 ezer oldal anyagot kívánt megkapni a Postától, előterjesztéseket, közgyűlési határozatokat, jegyzőkönyveket, vezetőségi ülések jegyzőkönyveit és így tovább. A legjobb indulattal sem mondhatjuk azt, hogy erre van szükség, hogy lássuk, az adott cég hogy működik. Ezért továbbra is azt tartom, hogy meg kell nézni a mérlegeredményt, a kimutatást, és abból nagyon sok információ megkapható. Köszönöm.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm államtitkár asszonynak, államtitkár úrnak, főosztályvezető úrnak és minden NFM-es, miniszterelnökségi munkatársnak az aktív, illetve a háttérből támogató részvételét, a Közmű-szabályozási Hivatal megfigyelői státuszban lévő munkatársainak a jelenlétét, képviselő úr érdeklődését, és tisztelettel köszönjük azt, hogy a távhőszektor aktualitásaival kapcsolatos információikat korrekten, kendőzetlenül megosztották velünk. Hiszem azt, hogy ha az időbeliséget sikerül összeegyeztetni a három államtitkárság által vitt részterületek vonatkozásában, akkor a kiírandó pályázatok néhány hónap múlva a távhő cselekvési tervben és az akciótervben megfogalmazottak teljesülését, vagy legalábbis részbeni teljesülését fogják elősegíteni, ami egybecseng a Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetségének szakmai elvárásaival, igényeivel is.

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen megtisztelő jelenlétüket, az albizottság ülését bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 55 perc)

Bencsik János
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Prin Andrea és Soós Ferenc